

Alte Drucke

APOLOGIA || FRANCISCI || MONTANI PRO SOCIETATE || IESV IN GALLIA. || CONTRA ANTONII ARNALDI || Aduocati Parisiensis Philippicam. || Ex Gallico in ...

Richeome, Louis

Cracoviae, 1597

Caput LXXII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-154864

CAPVT LXXII.

*Amicos Dei semper variis molestiis fuisse
exagitatos.*

Stendi hactenus, huiusmodi persecutionis exempla nihil ad tuam causam conferre: nunc docebo te, tales vexationes & molestias esse virtutis symbola & argumenta, quibus perspicue demonstrari possit, Iesuitas in Gallia retinendos esse. Nam persecutionem pati, varijsq; casibus agitari & expelli propter Iustitiam, in amicitia Dei, eaque intima hominem collocat. Et quemadmodum ærumnæ, filiorum Dei, notæ sunt & testere; ita eadem testimonia sunt animi constantis, generosi, Deoque chari. Ridebis fortassis, vel potius surda aure præteribis id, quod dico; sed fac, quod lubet; & quantum volles delira; ego tamen non desistam, sed in incepto pergam. Sacre literæ obuiis vbique historiis & euentis, sententiæ meæ adstipulantur: semper enim, quando Deus filios & famulos suos ex tenebris in lucem eduxit, validos illis exercendis & exagitandis apposuit aduersarios. Nullus vnquã populus tanta pertulit, siue domi siue foris, quanta Hebræi, *Pro prou. Con=* populus à Deo electus; ita, vt Cicerò diuinorum consilio-
ful. rum ignarus, vocauerit populum ad seruitutem natum. Iob
Iob. I. ex præcipuis Dei amicis erat, & tamen non effugit hostilem impressionem, & quidem magnitudini virtutis, qua clarebat, conuenientem. Neq; id alio consilio diuinitus accidit, quàm vt Sapiens ait: *Dedit illi forte certamen, vt vinceret.* Prima concio, quam Dominus & Dux noster ad Apostolos & discipulos, & in ipsis ad omnes Christianos habuit, fuit de persecutione, cui tertium & octauum locum inter Beatitudines dedit; & vt necessitatem & vtilitatem ærumnarum & cala-

Sap. 10.

Matth. 5.

calamitatum altiùs in mortalium pectora imprimeret, adiecit sub finem quasi coronidis vel potius epilogi loco: *Beati estis, cum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, & dixerint òne malum aduersus vos, mentientes, propter me. Et paulò antè, quàm ex hoc mûdo discederet, dixit: Nunc venit hora, vt quicumq; interfecerit vos, putet se obsequium præstare Deo. Plorabit & flebit; mundus autem gaudebit.* Postquam autem hæc & similia non modò verbis, sed & innumeris patientiæ exemplis docuit, ad extremum tamen insigne huius rei specimen dedit, immane crucis supplicium tanta cum tolerantia perpeffus, qui sanè cruciatus omnium, quos vnquam pertulit, acerbissimus & molestissimus extitit. Cùm electo illi vasi D. Paulo Apostolo Deus traderet patentibus quasi literis officium prædicandi, & Euangelium vbique annuncianti potestatem faceret, subiunxit clausulæ loco: *Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.* Cùm Regum quispiam magni pendit virtutem alicuius ex subditis, non patitur residem languescere; sed vtitur eius opera, temporibus præsertim formidolosis & periculosis, si quidem militarem disciplinam calleat.

Ioan. 16.

Acor. 9.

Psal. 109.

In lib. Num.

Ipsa Dei Ecclesia quid aliud est, vel fuit, quàm meta & scopus, in quem omnia sua tela coniiciunt Tyranni, pagani, hæretici, flagitiisq; contaminati? Firma tamen stat, stabitq; inter vndas, & in mediis belli fluctibus gloriosè triumphauit. *Dominare in medio inimicorum tuorum.* Hinc vocatur Ecclesia terribilis, vt castrorum acies ordinata: Qui omnis persecutionis expers viuit, neq; in hac vita legitimè certat, is profectò in altera neq; coronabitur, neq; in librum vitæ inscribetur. Ex filiis Israël illi tantùm in catalogum populi Dei relati sunt, qui habiles erant armis ferendis & tractandis: præcipui cultores & amici Dei variis calamitatibus exerciti sunt, tam in lege Gratiae, quàm in lege Moyfis, imò

& ante hanc. Et ea est dæmonis natura, vt maximè inuadat manu promptos & bello strenuos; alios tanquam calones & lixas, & non tam ad arma, quàm ad pabulum natos spernit; delectis ad conflictum, permissu Dei, intrepidis, pugnandiq; peritis.

Quia verò inter egregia virtute bellatores, Religiosi primas tenent, ideò dæmon præ cæteris hos sibi oppugnandos sumit, eorundemq; felices progressus & successus interrumpere indefinenter conatur. Quid ærumnarū subeundum non fuit priscis illis Anachoretis, & familiarum Deo dicatarum fundatoribus & principibus, S. Augustino, S. Bernardo, S. Brunoni, S. Benedicto, eorumq; discipulis? Eximio item illi Alberto Patriarchæ Hierosolymitano, Carmelitarum instauratori, & post hos S. Dominico & S. Francisco? Monumenta, quibus res ab illis gestæ, comprehensæ sunt, loquuntur, & in omne æuum loquentur, quæ & quanta pertulerint. *Nouerat, inquit, antiquus hostis, hos Ordines Ecclesiæ Dei admodum profuturos, propterea multum illis, obstitit, ita, vt ad nihilum ferè redigerentur.* Et quò clariùs intelligebat, huiusmodi ordines Regno, siue potiùs Tyrannidi suæ obfuturos, eò hostis acriùs & violentiùs instabat & urgebat; Deo tamen ex altera parte eosdem adiuuante, & tanta gratiæ copîa perfundente, vt bonorum operum feracissimi, semper magis atq; magis inuictò animi robore emerent.

At quæ causâ, dixerit fortè quispiam, cur Deus velit sibi charos, tot casibus volui, tot periculis obici, tantisq; vexationibus exagitari? causâ liquet: Quia locus, in quo degimus, locus est certaminis, hostium, probationis & victoriæ. Hinc requiritur, vt more Ducis nostri variis laboribus cælestem coronam nobis comparemus. Cælum patria est filiorum Dei, locus pacis, amicorum, mercedis & gloriæ. An-

tiqui

tique Romani in prouincijs exteris bellum gerebant, & in vrbe sua triumphabant. Inter actiones humanas primum locum sibi vendicant res in bello fortiter & præclare gestæ. Nam vt quis tam egregia facinora edat, oportet, vt & animi virtute, & robore corporis excellat. At in actionibus Christianis & Religiosis, principatus debetur illis, quæ ad spiritalia arma & certamina pertinent, quæ longè plus difficultatis continent, quàm externa: quia virtutes quoque longè præstantiores requiruntur; & sæpè fit, vt qui in militia hac externa optimus & strenuissimus Imperator est; is in illa spiritali, vix caculæ munus ritè obire queat; tum scilicet, cum domandæ occurrunt prauæ cupiditates, libido, ambitio, auaritia, & id genus alij hostes. Nihil ergo mirandum, si Deus velit suos seruos probare suam virtutem in hac tam nobili palæstra. Cum igitur Deus ex peculiari cura, qua rebus omnibus decenter & conuenienter prouidet, hac postrema mundi ætate suscitauerit hanc nouam Societatem, in præsidium & subsidium Ecclesiæ suæ afflictæ, contra Sathanam, eiusq; cateruas; non est dubitandum, quin hostis iste cum suis manipulis, quorum præcipui hæretici, huic recenti famulorum Dei agmini malè velit & faciat; & eò magis, quò clariùs intuetur, quantum reipublicæ suæ ab hac Societate detrimenti & cladis impendeat. Nam & ipsæ feræ, quibus ferocia maior, ex ingenti venatorum numero, in illos potissimùm incursant, quos telis & hastilibus sibi imminere conspiciantur.

Neminem fugit, quanta Societas hæc pertulerit in suo capite, & vt Ribadencira loquitur, antequam nata esset, & quanta in membris; postquam nata, quanta in Collegiis extruendis, fundandis & dotandis, quanta in omnibus suis partibus, etiam Nouitiis. Quis Religionis Institutor tanta vnquam aduersa passus est, martyrio excepto, quanta Ignatius Gallia,

*Quanta Iesuite
ubiq; sint passi,
& præsertim in
Gallia.*

tius de Loiola in Hispania, Gallia, & Italia? Quid non passi sunt permulti huius Societatis doctrina & virtute insignes viri? Quis nescit, vt de Gallia nostra loquamur, imposturas & calumnias contra Ioannem Maldonatum, Edmondum Augerium, Claudium Matthæum, Iacobum Tyrium, & iam contra Hannibalem Codretum, Iacobum Comoletum, Bernardum Roillet, Ambrosium Varadium, vt prætermittam eos, qui recenti memoria fuerunt aut extremo supplicio extincti, aut quæstionibus torti Parisiis, aut ex Gallia superioribus mensibus proscripti, imò in ipso etiam nomine & titulo Societatis suæ exagitati sine modo & exemplo: licet aliquæ Religiones sint, nominibus, hominum inuidiæ magis obnoxiiis, insignitæ, vt supra ostendi. Notum etiam est, Iesuitas nunquam fixisse pedem vel sedem, quin statim tanquam rerum aduersarum cumulo propemodum obruti fuerint, ita vt meritò quidam ex Iesuitis olim dixerit; Collegia non exedificari antiquo more, vt templum Salomonis absq; strepitu & sonitu mallei & dolabræ, sed nouo modo & ritu, instar Ecclesiæ Iesu Christi crucifixi, non sine laboris & sudoris fragore & gemitu. Quod ad Nouitios attinet, maior eorum pars plerumque malè tractantur, aut à parentibus, aut consanguineis, & infinitas patiuntur molestias, vt mundi laqueis sese extricent.

A triginta annis nullus Nouitijs visus est, ad Episcoporum, Archiepiscoporum, Cardinalium, Prælatorum, Procerum & Parlamentorum tribunalia abduci, & tanta contentione à Religionis ingressu, quasi ab ara Dei abripi, totque molestiis diuexari, præter Societatis Candidatos & tirones, aut si qui pauculi aliorum Ordinum his adiiciendi videntur: licet reuera ad quoduis Religiosæ vitæ institutum aptissimi sint, & omnibus illis dotibus exornati, quæ à tirone exiguntur, præsertim in Societate, in quam nullus sine ac-
curata

curata probatione & examinatione cooptatur. Hinc quem-
admodum dæmon olim Societatis huius ortum, diemq; na-
talem præpedire conatus est, persequendo primum aucto-
rem: ita eiusdem progressum & conseruationem tollere
molitur, tollendo & abigendo semen illud, ex quo quotidie
nascuntur, qui Societatem conseruent & perpetuent. Quo
pacto olim etiam Pharaò pueros masculos Hebræorum ex-
tinguebat, vt totam nationem deleteret. Et cur diabolus tan-
to furore in istam Societatē debacchatur? Quia nihil aliud
cupit, quàm vt Societas hæc, sicut & alij Ordines, fundi-
tus extirpetur & aboleatur. Cur Iesuitæ tot vbique inue-
nerunt aduersarios? Quia vitiis & flagitiis omnia redun-
dant, in quæ, tanquam imperterriti pectore milites, velis
remisq; pugnant, nec parum laudis inde consequuntur, quod
in prima acie stantes primis semper hostem in prælia poscant,
primique pro Christo quosuis labores subeant, ferisq; flu-
ctibus agitentur. Honori illis est, quodlibet pro Christo exi-
lium, & quæuis proscriptio; vt ita vestigiis patientiæ suæ
omnes orbis prouincias consignent. Honori illis est, in O-
riente tinxisse nouum orbem proprio sanguine, truculenta
Ethnicorum manu effuso, & in Occidente Oceanum tot
sociis vna strage hæreticorum rabida perfidia interem-
ptis. Honori illis sunt calumniæ & criminationes ab im-
probis & Ministris, & in primis ab Inuectiua tua profe-
ctæ; tantumque abest, vt propter res tam aduersas abiecto
sint animo & fracto, vt inde non parum spei concipiant, fo-
re, vt victoria eò sit gloriosior, quò pugna nunc ingruit mo-
lestior & vehementior.

CAPVT LXXIII.

Examinatur Epilogus Arnaldi.

Mm

In